

# Saksframlegg

## Saksgang:

Styre	Møtedato
Styret Helse Sør-Øst RHF	25. oktober 2024

## Sak 107-2024

### Fordeling av tilskudd til utvikling av tjenester med integrert ettervern, tilbud til voldsutsatte kvinner og følgeforskning innen rusfeltet i revidert nasjonalbudsjett 2024

#### Forslag til vedtak:

Styret vedtar følgende fordeling av tilskudd på 27,2 millioner kroner til utvikling av tjenester innen rusfeltet, bevilget til Helse Sør-Øst RHF i revidert nasjonalbudsjett 2024, Prop. 104 S (2023-2024), jf. Innst. 447 S (2023-2024).

1. Tilskudd til integrert ettervern i 2024 bevilges helseforetakene etter behovsandelers tverrfaglig spesialisert rusbehandling fra den regionale inntektsmodellen.

Fordeling av tilskudd til integrert ettervern (2024)	
Tall i tusen kroner	Beløp
Akershus universitetssykehus HF	4 680
Oslo universitetssykehus HF	5 890
Sykehuset i Vestfold HF	1 800
Sykehuset Innlandet HF	2 440
Sykehuset Telemark HF	1 300
Sykehuset Østfold HF	2 480
Sørlandet sykehus HF	2 360
Vestre Viken HF	3 450
Sum Helse Sør-Øst foretaksgruppen	24 400

2. Oslo universitetssykehus HF tildeles en årlig bevilgning på ti millioner kroner for å styrke det regionale tilbudet til voldsutsatte kvinner. For gjenstående måneder i 2024 utgjør dette to millioner kroner.
3. Sykehuset Innlandet HF tildeles en årlig bevilgning på fire millioner kroner for følgeforskning i forbindelse med videreutviklingen av tverrfaglig spesialisert rusbehandling. For gjenstående måneder i 2024 utgjør dette 0,8 millioner kroner.

Hamar, 18. oktober 2024

Terje Rootwelt  
administrerende direktør

## 1 Hva saken gjelder

I denne saken forelegges styret forslag til fordeling av tilskudd til Helse Sør-Øst RHF fra Stortingets behandling av Prop. 104 S (2023-2024) *Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2024*, jf. Innst. 447 S (2023-2024) (Revidert nasjonalbudsjett). Denne saken gjelder tilskudd til utvikling av tjenester innen rusfeltet.

Det vises til styresak 051-2024 *Fordeling av tilskudd i fremlagt revidert nasjonalbudsjett 2024 og plan for arbeidet med reduserte ventetider*, styresak 073-2024 *Fordeling av bevilgninger i revidert nasjonalbudsjett 2024* og styresak 094-2024 *Fordeling av rekrutterings- og samhandlingstilskudd og bevilgning til nasjonalt senter for kvinnehelseforskning i revidert nasjonalbudsjett 2024*, for tidligere vedtak om fordeling av bevilgninger til Helse Sør-Øst RHF i revidert nasjonalbudsjett 2024.

## 2 Hovedpunkter og vurdering av handlingsalternativer

Stortinget vedtok i forbindelse med behandlingen av Prop. 104 S (2023-2024), jf. Innst. 447 S (2023-2024), å bevilge 50 millioner kroner til å styrke behandlingstilbudet til rusmiddelavhengige pasienter. Departementet sendte i den forbindelse et tilleggsdokument til oppdragsdokument 2024 hvor oppdragene knyttet til bevilgningen ble gitt. Det fremgår av oppdragsdokumentet at midlene skal brukes til oppfølging av rusavhengige etter døgnbehandling (integriert ettervern) og omfatte brukerstyrte døgnplasser ved helseforetakene. Det integrerte ettervernet vil i mange tilfeller inkludere samarbeid med ulike kommunale tjenester, i samsvar med pasientens hjelpe- og omsorgsbehov. Det fremgår videre at de regionale helseforetakene skal legge til rette for følgeforskning i forbindelse med videreutviklingen av tverrfaglig spesialisert rusbehandling og sørge for at det bygges opp kapasitet i behandlingstilbudet til voldsutsatte kvinner med ruslidelse i spesialisthelsetjenesten. Helse Sør-Øst RHF sin andel av bevilgningen er 27,2 millioner kroner.

Helse- og omsorgsdepartementet har i forslag til statsbudsjett 2025 videreført bevilgningen fra revidert nasjonalbudsjett 2024, men endret bevilgningen fra tilskudd til basisramme til de regionale helseforetakene. Det er foreslått 28,3 millioner kroner til Helse Sør-Øst RHF (deflatorjustering av årets bevilgning).

Integrert ettervern innebærer at alle helseforetakene tar et økt ansvar for å følge opp pasienter i sitt opptaksområde som har vært i døgnbehandling uavhengig av hvor vedkommende har fått sin behandling. Det vurderes derfor som hensiktsmessig at midlene til dette formålet fordeles til det enkelte helseforetak etter behovsandeler i modellelementet for tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB) i inntektsmodellen. Helse Sør-Øst RHF har i

samarbeid med de andre regionale helseforetakene fått innvilget søknad til InnoMed<sup>1</sup> om prosess-støtte for å etablere en felles nasjonal forståelse av begrepet integrert ettervern, og utarbeidelse av modeller som bør legges til grunn for innhold i tilbudet. Kommunerepresentanter, brukerorganisasjoner og private avtaleparter vil delta i arbeidet.

Midler til følgeforskning foreslås tildelt Sykehuset Innlandet HF som over tid har hatt betydelig forskningsaktivitet knyttet til samhandling og arbeidsfordeling mellom helseforetakene og kommunene. Det foreslås en årlig bevilgning på fire millioner kroner til Sykehuset Innlandet HF. I 2024 utgjør en delårseffekt, med to og en halv måned, 0,8 millioner kroner av foreslått bevilgning. Det foreslås å reservere 0,8 millioner kroner til Sykehuset Innlandet HF i 2024.

Det er mange tilbud ved helseforetakene og hos avtalepartene som er særlig tilrettelagt for kvinner, men det er behov for oppbygging av kompetanse og kapasitet på behandling av voldsutsatte kvinner med sammensatte og komplekse lidelser. Disse pasientene behandles i dag både i poliklinikkene og i døgnavdelingene. Dette kan med fordel etableres ved Oslo universitetssykehus HF som har et solid klinisk fagmiljø innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling, og med forskningsaktivitet innen traumebehandling for pasienter med ruslidelser. Målgruppen har ofte omfattende og langvarige behov for både helse- og sosialtjenester. Det er derfor hensiktsmessig å gi et differensiert tilbud som kan omfatte både poliklinisk behandling, ambulant virksomhet og døgnbehandling. Helse Sør-Øst RHF vil gi Oslo universitetssykehus HF et oppdrag om umiddelbart å styrke den polikliniske og ambulante virksomheten i tett samarbeid med Oslo kommune, og å starte arbeidet med å utrede innretning på det regionale, døgnbaserte behandlingstilbudet. Døgntilbudet på 3-4 plasser, kan være en spesialisert del av et bredere tilbud, forutsatt at de faglige rammene for et tilbud til voldsutsatte kvinner med ruslidelse blir godt ivaretatt, og at kvinnene blir tilstrekkelig skjermet. Utredningen må inkludere et anslag på driftsøkonomiske effekter av å etablere et slikt tilbud. Oslo universitetssykehus HF må legge til grunn at tilbudet finansieres som øvrige regionale behandlingstilbud innen psykiisk helsevern.

Det foreslås å bevilge ti millioner kroner til Oslo universitetssykehus HF til styrkingen av tilbudet til voldsutsatte kvinner. I 2024 utgjør en delårseffekt, med to og en halv måned, 2 millioner kroner av foreslått bevilgning. Det foreslås å reservere to millioner kroner til Oslo universitetssykehus HF i 2024.

Det foreslås samlet å reservere 2,8 millioner kroner til øremerkede formål for å utvikle tjenester innen rusfeltet i Helse Sør-Øst i 2024. Gjenstående 24,4 millioner kroner av bevilgningen fordeles etter behovsandel fra modellelementet for TSB i den regionale

---

<sup>1</sup> InnoMed er et nasjonalt kompetansenettverk for behovsdrivet innovasjon i helsesektoren. InnoMed eies og styres av de fire regionale helseforetakene og KS.

inntektsmodellen. Oslo universitetssykehus HF ivaretar døgntilbudet innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling for pasienter tilhørende opptaksområdet til Diakonhjemmet Sykehus og Lovisenberg Diakonale Sykehus. I inntektsmodellen for 2024 ivaretar behovsandelen til Oslo universitetssykehus HF også behovet for opptaksområdene til Diakonhjemmet Sykehus og Lovisenberg Diakonale Sykehus. Fra og med budsjett 2025 vil de to private ideelle sykehusene få tildeling etter sin behovsandel i den regionale inntektsmodellen. Tildelingen må ivareta den avtalte oppgavedelingen av døgnbehandling mellom sykehusene i Oslo innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling.

Tabell 1 viser foreslått fordeling av bevilgningen på 27,2 millioner kroner i 2024. Midler til Oslo universitetssykehus HF og Sykehuset Innlandet HF reserveres i Helse Sør-Øst RHF og tildeles helseforetakene med tildelingsbrev i 2024.

Fordeling av tilskudd til utvikling av tjenester innen rusfeltet	
Tall i tusen kroner	Beløp
Akershus universitetssykehus HF	4 680
Oslo universitetssykehus HF	5 890
Sykehuset i Vestfold HF	1 800
Sykehuset Innlandet HF	2 440
Sykehuset Telemark HF	1 300
Sykehuset Østfold HF	2 480
Sørlandet sykehus HF	2 360
Vestre Viken HF	3 450
Helse Sør-Øst RHF	2 800
Sum Helse Sør-Øst foretaksgruppen	27 200

Tabell 1. Fordeling av tilskudd til utvikling av tjenester innen rusfeltet i 2024 (i tusen kroner)

### 3 Administrerende direktørs anbefaling

Stortinget behandlet før sommeren Prop. 104 S (2023-2024) *Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2024*, jf. Innst. 447 S (2023-2024). Det vises samtidig til styresak 051-2024 *Fordeling av tilskudd i fremlagt Revidert nasjonalbudsjett 2024 og plan for arbeidet med reduserte ventetider*, styresak 073-2024 *Fordeling av bevilgninger i revidert nasjonalbudsjett 2024* og styresak 094-2024 *Fordeling av rekrutterings- og samhandlingstilskudd og bevilgning til nasjonalt senter for kvinnehelseforskning i revidert nasjonalbudsjett 2024*.

Administrerende direktør anbefaler at styret slutter seg til fordelingen av tilskuddet til helseforetakene som foreslått i denne saken.

Trykte vedlegg:

- Ingen

Utrykte vedlegg:

- Prop. 104 S (2023-2024) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2024.
- Oppdragsdokument 2024 – Tilleggsdokument etter Stortingets behandling av Prop. 104 S (2023-2024)